KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 8.1.2008
KOM(2007) 865 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om de forskellige produktionssystemer for æglæggende høner, navnlig dem, der er omfattet af direktiv 1999/74/EF

{SEK(2007) 1750}

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om de forskellige produktionssystemer for æglæggende høner, navnlig dem, der er omfattet af direktiv 1999/74/EF

(EØS-relevant tekst)

1. BAGGRUND

Ved Rådets direktiv 1999/74/EØF af 19. juli 1999[1] er der fastsat mindstekrav til beskyttelse af æglæggende høner, og det indeholder bl.a. bestemmelser for systemer med ikke-stimulusberigede bure og systemer med stimulusberigede bure samt alternative systemer (uden bure).

I henhold til direktivet er det fra den 1. januar 2012 forbudt at opdrætte æglæggende høner i ikke-stimulusberigede bure. Direktivet pålægger endvidere Kommissionen at forelægge en rapport, der er udarbejdet på grundlag af en videnskabelig udtalelse om de forskellige produktionssystemer for æglæggende høner, idet der tages hensyn dels til de patologiske, zootekniske, fysiologiske og etologiske aspekter dels til de sundhedsmæssige og miljømæssige indvirkninger. Rapporten udarbejdes ligeledes på grundlag af en undersøgelse af de socioøkonomiske følger af de forskellige systemer samt indvirkningerne med hensyn til Fællesskabets økonomiske partnere[2]. Direktivet er suppleret med forskrifter om registrering af virksomheder, der holder æglæggende høner[3], og om mærkning af æg[4] samt om fødevaresikkerhedsaspekter[5].

Dyrebeskyttelse og –velfærd er højt prioriteret i fællesskabspolitikkerne. I henhold til protokollen om dyrebeskyttelse og dyrevelfærd, der blev knyttet som bilag til EF-traktaten ved Amsterdamtraktaten, skal Fællesskabet ved fastlæggelsen og gennemførelsen af EF-politikker vedrørende landbrug, transport, det indre marked og forskning tage fuldt hensyn til dyrs velfærd. De primære mål og indsatsområder, der blev peget på i EF-handlingsplanen for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd[6], der blev vedtaget i 2006, har også relevans for denne meddelelse.

---

1 EFT L 203 af 3.8.1999, s. 53.

2 Alle undersøgelser og positionspapirer, der er anvendt i forbindelse med denne meddelelse, fremgår af Kommissionens arbejdsdokument SEK(2007)1750. Alle dokumenter, der er nævnt i det pågældende dokument, citeres på deres originalsprog.

3 Kommissionens direktiv 2002/4/EF om registrering af virksomheder, der holder æglæggende høner, og som er omfattet af Rådets direktiv 1999/74/EF (EFT L 30 af 31.1.2002, s. 44).

4 Rådets forordning (EF) nr. 1028/2006 om handelsnormer for æg (EUT L 186 af 7.7.2006, s. 1) og Kommissionens forordning (EF) nr. 557/2007 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1028/2006 om handelsnormer for æg (EUT L 132 af 24.5.2007, s. 5).

5 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 om fødevarehygiejne (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 1) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 55).

6 KOM(2006) 13 endelig.

2. FORSKELLIGE PRODUKTIONSSYSTEMER FOR ÆGLÆGGENDE HØNER

2.1. Patologiske, zootekniske, fysiologiske og etologiske aspekter

Efter anmodning fra Kommissionen offentliggjorde Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) i november 2004 en videnskabelig rapport og udtalelse om æglæggende høners velfærd i forskellige systemer[7], som bekræftede, at dyresundhed og adfærdsaspekter er af allerstørste betydning for dyrenes velfærd. Hvad angår *dyresundhed* fremhæves det i udtalelsen, at der kan forekomme infektionssygdomme i alle produktionssystemer, men at de ikke forekommer med samme hyppighed i systemerne. Ved udendørssystemer udgør kontakt med vildtlevende dyr en sundhedsrisiko, mens en vigtig sundhedsrisikofaktor ved indendørssystemer er den hyppigere kontakt mellem fuglene indbyrdes som følge af en højere belægningsgrad og et miljø, hvor patogentætheden må formodes at være forøget. Generelt kan det konkluderes, at sandsynligheden for eksponering for smitstoffer og relevante følger heraf påvirkes af miljøfaktorer, driftssystemer og hygiejneforanstaltninger.

Eksperterne har fremsat følgende betragtninger om de vigtigste aspekter, der kan påvirke *æglæggende høners velfærd og sundhed* under produktionsvilkår:

– Skadelig hakning og fjerpilning udgør et alvorligt problem og kan medføre omfattende vævsskader, kannibalisme og dødelighed. Risikoen for hakning/fjerpilning falder, jo bedre opdrætsmetodernes kvalitet er, f.eks. i ekstensive systemer, og når driftslederens landbrugsmæssige kvalifikationer og viden om risikofaktorerne er bedre. Systematisk næbtrimning for at imødegå skadelig hakning og fjerpilning kritiseres af eksperterne for at være smertefuld.

– Kannibalisme er et uforudsigeligt problem, der kan være svært at imødegå, og som ofte forårsager høj dødelighed. Det har alvorligere konsekvenser i alternative systemer[8], navnlig hos høns med utrimmede næb.

– Knoglebrud forekommer sjældnere hos høns i stimulusberigede bure og alternative systemer, hvor det er konstateret, at de har betydelige stærkere knogler og færre knoglebrud end høns i ikke-stimulusberigede bure.

– Fodlidelser eller misdannelser af brystbenet forekommer især på grund af en dårlig udformning af siddepinde.

– Med hensyn til dødeligheden i nogle store stimulusberigede bure eller alternative systemer tyder de nyeste undersøgelser[9] på, at anvendelse af de mest udviklede store stimulusberigede bure eller alternative systemer kan medføre lavere dødelighed.

Hvad angår respekt for dyrenes *adfærdsmæssige prioritet* konkluderes det i EFSA's udtalelse, at høns foretrækker at lægge æg i et redeområde, helst en lukket rede, der

---

7 Udtalelse fra Ekspertpanelet for Dyrs Sundhed og Velfærd efter anmodning fra Kommissionen om dyrevelfærdsaspekter ved forskellige produktionssystemer for æglæggende høner.

8 Systemer, hvor der ikke anvendes bure, jf. kapitel I i direktiv 1999/74/EF.

9 LayWel, workpackage 3, s. 58 ff.

består af materiale, der er formet i forvejen, eller som kan formes. Derfor bør der i produktionssystemer være egnede reder med en passende spredning til rådighed. Det har også høj adfærdsmæssig prioritet at drikke, æde, fouragere og sandsynligvis støvbade. Desuden er det vigtigt for fuglenes velfærd, at de kan hvile og sidde på siddepinde, og der bør være mulighed for, at alle fuglene på en gang kan sidde på siddepind. Det har især adfærdsmæssig prioritet at kunne sove om natten på en højtsiddende siddepind i lighed med andre nødvendige bevægelser som fouragering og støvbadning. Hvis hønsene ikke kan udøve en sådan højt prioriteret adfærd, kan det medføre betydelig frustration eller afsavn eller skader, som går ud over deres sundhed og velfærd.

Lavere belægningsgrader, som det er tilfældet ved stimulusberigede bure, har dokumenteret gavnlig effekt i den henseende. Adfærdsrepertoiret er dog fortsat begrænset i stimulusberigede bure i sammenligning med høns, der holdes i alternative systemer.

2.2. Folkesundheds- og miljøbeskyttelsesaspekter

EFSA's udtalelse og rapport indeholdt et særligt kapitel om forskellige produktionssystemers konsekvenser for fødevaresikkerheden (mikrobiologiske og kemiske farer).

Man har ikke på grundlag af den hidtidige forskning kunnet konkludere, at det er nødvendigt at udfase et af de eksisterende produktionssystemer som følge af folkesundhedsrisici.

Med hensyn til hønseholds virkninger for miljøbeskyttelsen konkluderedes det i 2005 i en undersøgelse, Kommissionen havde fået lavet, at udvidelsen af alle intensive ægproduktionssystemer havde markante negative virkninger for kvaliteten af vand, luft og landskab[10]. Det bliver imidlertid mere og mere klart, at der i fremtiden skal tages hensyn til alle aspekter vedrørende bæredygtighed i forbindelse med videreudvikling af produktionssystemer for æglæggende høner[11].

2.3. Relevante EU-støttede forskningsprojekter

Det EU-støttede forskningsprojekt "Welfare implications of changes in production systems for laying hens" (Dyrevelfærdskonsekvenser af ændringer af produktionssystemer for æglæggende høner) (LayWel)[12] tog sigte på at optimere produktionssystemer for æglæggende høner, navnlig systemer med stimulusberigede bure. Projektet, der blev afsluttet i 2006, bekræftede, at ikke-stimulusberigede bure i sig selv indebærer dyrevelfærdsproblemer. Med undtagelse af ikke-stimulusberigede bure konstateredes det, at alternative systemer havde potentiale til at tilvejebringe tilfredsstillende velfærd for æglæggende høner, skønt der endnu var behov for yderligere forskning. Dødeligheden varierer markant mellem forskellige gruppestørrelser, systemudformninger, genotyper og næbtrimmede/ikke-

---

10 http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/pig_poultry_egg/eggsum_en.pdf.

11 Renewed EU Sustainable Development Strategy, http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st10/st10117.en06.pdf.

12 http://www.laywel.eu

næbtrimmede fugle. Det fremhæves i undersøgelsen, at dødeligheden kan være lav i store stimulusberigede bure.

Projektet EGGDEFENCE[13] tydede på, at produktionssystemet, der kun er en af de mulige kontamineringsveje, ikke har betydning for Salmonellas indtrængen i æg. Der er derfor iværksat yderligere forskningsprojekter, der arbejder med beslægtede emner. SAFEHOUSE-projektet[14] omfatter analyse af de epidemiologiske aspekter i forbindelse med kontaminering af æg og kolonisering hos æglæggende høner med Salmonella og andre zoonotiske agenser set i forhold til staldmiljøet og gennemførelse af risikovurderingsundersøgelser, der muliggør, at ægforbrugerens risici kan beskrives og rangordnes. I mellemtiden gennemføres der med et andet projekt, RESCAPE[15], en tværfaglig strategi rettet mod høns (avl) og æg (ægforsvarsmekanismer, dekontaminering og sortering af æg) med henblik på at reducere risikoen for, at æg, der ikke er egnet til konsum, kommer ind i fødevarekæden.

Endelig har EU ydet støtte til Welfare Quality-projektet[16], hvor der forskes i integration af dyrevelfærd i fødevarekvalitetskæden. Udviklingen af dyrevelfærds-indikatorer og anvendelsen heraf til overvågning af velfærdsbetingelser vil give redskaber til imødekommelse af forbrugernes behov for pålidelige og gennem-skuelige oplysninger om, hvilke dyrevelfærdsstandarder der er anvendt. Målet er at gøre produkter forbundet med bedre dyrevelfærd mere konkurrencedygtige.

2.4. Socioøkonomiske følger og virkninger for Fællesskabets økonomiske partnere

Kommissionen har ydet støtte til en uafhængig undersøgelse af de socioøkonomiske konsekvenser af de forskellige produktionssystemer for æglæggende høner (Agra CEAS-undersøgelsen)[17]. I undersøgelsen analyseres udviklingen i produktionsomkostninger og EU-producenternes konkurrenceevne set i relation til gennemførelsen af dyrevelfærdskravene med en simulation af situationen i EU efter forbuddet mod ikke-stimulusberigede bure samt diverse scenarier for fremtidige potentielle forandringer, der kan påvirke det europæiske marked for æg. Supplerende data om de socioøkonomiske virkninger af direktiv 1999/74/EF er ligeledes blevet taget i betragtning (jf. bilaget).

Det bør bemærkes, at der hidtil kun har foreligget begrænsede oplysninger om stimulusberigede bure. Ifølge Agra CEAS-undersøgelsen stiger såvel de variable som de faste produktionsomkostninger i EU i takt med højere dyrevelfærdsstandarder. I en undersøgelse, som branchen har fået foretaget, hedder det, at stigningen i produk-tionsomkostningerne kan udgøre ca. 10 % i forhold til ikke-stimulusberigede bure[18].

---

13 http://ec.europa.eu/research/agriculture/projects/qlrt_2000_01606_en.htm.

14 http://www.safehouse-project.eu/index.php?rub=Egg_contaminating_zoonotic_pathogens. Det 3-årige projekt begyndte den 1. oktober 2006.

15 http://www.rescape-project.eu. Det 3-årige projekt begyndte den 1. oktober 2006.

16 http://www.welfarequality.net.

17 "Study on the socio-economic implications of the various systems to keep laying hens", endelig rapport forelagt for Europa-Kommissionen af Agra CEAS Consulting Ltd., ajourført udgave 2005.

18 "Impact of EU Council Directive 99/74 "welfare of laying hens" on the competitiveness of the EU egg industry", s. 21.

De ekstra udgifter til at producere et æg i et æglæggerhus i stedet for et system med ikke-stimulusberigede bure skønnes imidlertid at udgøre 1,3 cent, og de ekstra udgifter til at producere et æg fra fritgående høns i stedet for et system med ikke-stimulusberigede bure skønnes at udgøre 2,6 cent[19]. Hvis man går ud fra, at et gennemsnitsæg fra et system med ikke-stimulusberigede bure nu koster ca. 9 cent, vil ændringen fra ikke-stimulusberigede til stimulusberigede bure måske øge udgifterne pr. æg med under 1 cent.

Ifølge Agra CEAS-undersøgelsen stiger producentens bruttoavance pr. kg æg i takt med, at man går fra ikke-stimulusberigede bure til æglæggerhuse og til systemer med frilandsfjerkræ/fritgående fjerkræ. For systemer med frilandsfjerkræ/fritgående fjerkræ er producentens bruttoavance dobbelt så høj som for system med ikke-stimulusberigede bure. For økologiske systemer er bruttoavancen ikke helt så høj som for systemer med frilandsfjerkræ/fritgående fjerkræ. Analysen af bruttoavancerne viste klart, at selv om avancerne stiger i takt med den højere dyrevelfærd, kan den samlede produktion pr. bedrift falde.

For øjeblikket afvejes nogle af ulemperne for EU-producenterne af faktorer som told og transportudgifter[20]. EU-producentens nærhed til markedet er af betydning for markedet for æg med skal. På grund af den begrænsede holdbarhed, som æg med skal har, omfatter import fra tredjelande primært forarbejdede æg (tørrede eller flydende), og man skal ikke se bort fra konkurrenceforskellen.

2.5. Forbrugernes holdning til æglæggende høners velfærd

I 2005 og 2006 blev der i EU gennemført to Eurobarometerundersøgelser af forbrugernes holdning til dyrevelfærd[21]. De viser, at dyrevelfærd er et emne, som borgerne rangerer højt, idet de i gennemsnit giver det 8 ud af 10 i vigtighed. Navnlig er fjerkræ (æglæggende høner og slagtekyllinger) et område, hvor der især skal gøres noget for dyrevelfærden, efter borgernes mening. Med hensyn til æglæggende høners velfærd svarer 44 % af forbrugerne, at deres velfærd skal forbedres mest, sammenlignet med 42 % for slagtekyllinger og 28 % for svin. Ikke mindst vurderede 58 % af de adspurgte, at æglæggende høners velfærd var dårlig. Der er oplysninger, der viser, at EU-forbrugerne for det meste har den opfattelse, at de har magt til at påvirke dyrevelfærdsstandarderne via selektiv indkøbsadfærd. Forbrugerne er dog ikke helt tilfredse med de eksisterende mærkningsordninger, heller ikke ordningen for æg.

Det eksisterende købsmønster for EU som helhed viser, at forbrugerne ved, at der findes forskellige produktionssystemer for æglæggende høner, og de lægger mærke til, hvilket produktionssystem der fremgår af mærkningen. 16 % af de adspurgte oplyser, at de for det meste køber æg fra burhøns. 10 % køber æg fra indendørs alternative systemer, og 38 % køber æg fra frilandsfjerkræ/fritgående fjerkræ. 18 %

---

19 Compassion in World Farming on the basis of the Commission's socio-economic study, jf. "Alternatives to the barren battery cage for the housing of laying hens in the European Union", p. 27.

20 Jf. "Impact of EU Council Directive 99/74/EC "welfare of laying hens" on the competitiveness of the EU egg industry".

21 "Attitudes of consumers towards the welfare of farmed animals" og "Attitudes of EU citizens towards Animal Welfare", jf. bilaget "Studies".

oplyser, at de ikke lægger mærke til produktionssystemet, og 8 % af forbrugerne svarede, at de slet ikke køber æg.

Et flertal blandt borgerne i EU (57 %) oplyste, de gerne vil betale mere for æg, der kommer fra et produktionssystem med god dyrevelfærd. Nærmere bestemt oplyste 25 % af de adspurgte, at de gerne vil betale ekstra 5 %, 21 % ville gerne betale ekstra 10 %, 7 % ville gerne betale ekstra 25 %, og 4 % ville endog gerne betale over 25 % ekstra.

Resultaterne af Eurobarometerundersøgelserne underbygges af oplysninger om udviklingen med hensyn til alternative systemer. Ifølge Agra CEAS-undersøgelsen steg andelen af æglæggende høner i EU, der holdes i systemer uden bure fra 1993 til 2003 fra 3,56 % til 11, 93 %.

Der er ved at blive foretaget en mere indgående analyse af forbrugernes interesser som led i Welfare Quality-projektet[22].

2.6. Registrering af virksomheder og mærkning af æg

På basis af direktiv 1999/74/EF er det fastsat i Kommissionens direktiv 2002/4/EF, at medlemsstaterne skal registrere alle ægproducerende virksomheder og tildele dem en kode, der angiver produktionsmetoden, medlemsstaten og identifikationsnummeret. I henhold til handelsnormerne for æg[23] skal klasse A-æg stemples med denne kode. Endvidere skal produktionssystemet angives på pakningen med klart synlige og letlæselige karakterer og med de fastsatte betegnelser. Produktionssystemerne fremgår af en henvisning til direktiv 1999/74/EF med supplerende krav for frilandsæg.

Generelt skal klasse A-æg, der importeres fra tredjelande, være stemplet med oprindelseslandets ISO-kode efter angivelsen "ikke EU-norm", medmindre Kommissionen efter en vurdering har fastslået, at der er tale om ligestilling med EU-normer.

Den eksisterende ordning for mærkning af æg indeholder ikke et krav om, at der skelnes mellem æg fra henholdsvis ikke-stimulusberigede og stimulusberigede bure. Det er tilladt på frivillig basis at oplyse, om ægget er produceret i et stimulusberiget bur.

Dertil kommer, at landbrugsorganisationer, dyrevelfærdsorganisationer og detailhandlende i en række medlemsstater har udformet et stigende antal mærkningsordninger, hvor det oplyses, at de er til gavn for dyrevelfærden. Det er ved at blive undersøgt, hvor synlige de er på markedet, og hvilken virkning de har[24].

---

22 http://www.welfarequality.net.

23 Rådets forordning (EF) nr. 1028/2006 og Kommissionens forordning (EF) nr. 557/2007.

24 Jf. f.eks. Welfare Quality Reports No. 3.

2.7. Den fælles landbrugspolitiks relevans for hønsehold

Lovende for dyrevelfærden er de foranstaltninger, der er planlagt inden for rammerne af politikkerne for udvikling af landdistrikterne[25]. Medlemsstaterne kan - med EU-bistand - yde støtte til investeringer i landbrugsbedrifter eller i forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, der forbedrer dyrs velfærd.

2.8. Gennemførelse og håndhævelse af direktiv 1999/74/EF

De fleste af medlemsstaterne har gennemført direktiv 1999/74/EF korrekt. Men hidtil er der hos producenterne i de fleste medlemsstater kun sket få fremskridt med hensyn til at indføre stimulusberigede bure eller gå over til alternative systemer. Kommissionen har dog fået oplyst, at store detailhandlende i en række medlemsstater er ved at udvikle markedsføringsstrategier for æg produceret i alternative systemer.

Levnedsmiddel- og Veterinærkontoret offentliggjorde i 2005 en rapport om en række kontrolbesøg i 2004 vedrørende bedrifter med æglæggende høner. Ved kontrolbesøgene blev det dokumenteret, at der i visse medlemsstater fortsat var problemer med at gennemføre direktivet. Medlemsstaterne har hver især efterfølgende forelagt Kommissionen en handlingsplan for, hvordan de agter at behandle problemerne fremover. Kommissionens tjenestegrene træffer yderligere opfølgende foranstaltninger, hvis der fortsat ikke på tilfredsstillende vis gøres noget ved punkter, hvor EU-reglerne ikke overholdes.

3. KONKLUSIONER

Dyrevelfærd er højt prioriteret blandt EU-borgerne, som især synes at være optaget af velfærden for fjerkræ, bl.a. æglæggende høner. Ved Rådets direktiv 1999/74/EF vedtog medlemsstaterne en række foranstaltninger med hensyn til mindstekrav til beskyttelse af æglæggende høner med en trinvis gennemførelse af visse bestemmelser over en årrække indtil 2012, idet der tages hensyn til foranstaltningernes økonomiske konsekvenser.

Undersøgelser har vist, at dyresundhedsproblemer, der forekommer i *alternative systemer*, primært kan minimeres eller endda løses ved en ordentlig driftsledelse eller en egnet udformning. *Stimulusberigede bure* øger dyrenes velfærd sammenlignet med systemer med ikke-stimulusberigede bure, og det ser ud til, at yderligere forbedringer bliver mulige i fremtiden. Derimod forårsager *ikke-stimulusberigede bure* alvorlige dyrevelfærdsproblemer, som er *iboende problemer* ved systemerne. Det er i videnskabelige undersøgelser konkluderet, at ulemperne ved ikke-stimulusberigede bure vejer tungere end de eventuelle fordele med hensyn til reduceret parasitisme, god hygiejne og enklere driftsledelse. Der er yderligere forskning i gang - og det vil der fortsat være behov for - for at vurdere, i hvilket omfang produktionssystemer for æglæggende høner bl.a. sikrer optimale standarder for dyresundhed og -velfærd samt fødevaresikkerhed.

---

[25] Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), EUT L 277 af 21.10. 2005, s. 1.

Det er ved kontrolbesøg blevet påvist, at adskillige medlemsstater har problemer med at gennemføre direktiv 1999/74/EF korrekt. Kommissionen vil foretage en intensiv overvågning af udviklingen ved at lade Levnedsmiddel- og Veterinærkontoret foretage yderligere kontrolbesøg og sikre en passende opfølgning på kontrolbesøgene.

Vurderingen af forbrugstendenser i vigtige EU-15-medlemsstater viser en regelmæssig stigning i forbruget af konsumæg fra systemer uden bure[26].

Klar information til forbrugerne er af afgørende betydning for, at producenterne kan markedsføre æg fra produktionssystemer baseret på god dyrevelfærd. I den forbindelse bør det bemærkes, at forarbejdede æg i modsætning til konsumæg for øjeblikket ikke er omfattet af krav om dyrevelfærdsmærkning.

Visse detailhandlere og fødevarevirksomheder markedsfører allerede i dag mest æg, der ikke er buræg. Der er forskning i gang, hvor det analyseres, hvordan detailhandlende kan drage fordel af de forskellige typer af dyrevelfærdsordninger[27]. En udskydelse af forbuddet mod ikke-stimulusberigede bure ville skabe konkurrenceforvridning og straffe de producenter, der allerede nu har investeret i alternative systemer eller systemer med stimulusberigede bure, som er udtryk for videnskabelig og teknologisk udvikling.

4. ANBEFALEDE FORANSTALTNINGER

4.1. Nye muligheder for konkurrenceevnen

Høje dyrevelfærdsstandarder i EU, bl.a. for æglæggende høner, bør fremmes som en markedsføringsmæssig og konkurrencemæssig fordel på europæisk plan, idet man anvender mekanismer som dem, der allerede er fastlagt og drøftet som led i EF-handlingsplanen for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd, f.eks.:

– oplysningsvirksomhed over for såvel den offentlige som den private sektor med henblik på at prioritere støtte til videnskabelige investeringer, oplysning og uddannelse på området

– fremme af oplysningskampagner om produktionssystemer inden for de rammer, der er udstukket af handelsnormerne for æg

– samarbejde mellem aktører i hele leverandørkæden (f.eks. producenter, forarbejdningsvirksomheder, detailhandlende, storkøkkener, forbrugere, regeringer og ngo'er)

– undersøgelse af muligheden for at skabe generelle EU-rammer for dyrevelfærdsmærkning på grundlag af velfærdsindikatorer og certificerings-ordninger, der gælder på europæisk plan. En sådan prospektiv undersøgelse bør

[26] "Trends in laying hen numbers and the production and consumption of eggs from caged and non-caged production systems", Agra CEAS, s. 18.

[27] "Retailers dealing with welfare schemes", s. 48.

foretages i overensstemmelse med de generelle principper for bedre lovgivning, navnlig med en grundig vurdering af de økonomiske konsekvenser.

Det, forbrugerne skal vide om høje dyrevelfærdsstandarder i sektoren for æglæggende høner, bør omfatte oplysninger om:

– hvilke produktionsmetoder der er anvendt

– at højere dyrevelfærdsstandarder kan medføre ekstraudgifter for producenterne, og

– hvilke virkninger bedre dyrevelfærdsstandarder har for priserne på æg.

Forbrugerne bør kunne være sikre på, at de køber æg, der er produceret i overensstemmelse med europæiske værdier. Bedre dyrevelfærd i produktionssystemerne er med til at fremme en bæredygtig udvikling, et princip, der afspejler disse værdier[28].

Landbrugerne bør opnå fordele ved at producere førsteklasses produkter, som adskiller sig fra andre og derfor kan opnå en merpris.

4.2. Overgang til nye produktionssystemer og den fælles landbrugspolitik

I lyset af de videnskabelige undersøgelser kan det ikke anbefales at ændre de eksisterende bestemmelser i direktiv 1999/74/EF.

Overgangen til nye produktionssystemer skal have yderligere teknisk og økonomisk støtte. Indsatsen fra medlemsstaternes myndigheder bør fokusere på at yde teknisk bistand til landbrugere og tilskynde dem til at gå over til nye produktionssystemer i overensstemmelse med europæiske værdier, som de kan drage fordel af. Der bør ses nærmere på uddannelsesmulighederne i henhold til forordning (EF) nr. 882/2004.

Betydningen for sektoren for æglæggende høner af den fælles landbrugspolitik og især politikkerne for udvikling af landdistrikterne bør analyseres og gøres mere synlig, hvilket bl.a. indebærer støtte til investering i landbrugsbedrifter eller forarbejdning og markedsføring af landbrugsprodukter, som har til formål at forbedre dyrevelfærden. Den fælles landbrugspolitik giver mulighed for at støtte oplysningskampagner, der tager sigte på at genoprette forbrugernes tillid til landbrugsprodukter, herunder æg. Det kan bl.a. omfatte støtte til initiativer vedrørende bedre oplysning til borgerne om dyrevelfærd.

4.3. Forskning

I det syvende forskningsrammeprogram er der foreslået et emne vedrørende "Improving animal health, product quality and performance of organic and low-input livestock systems through integration of breeding and innovative management

---

[28] Renewed EU Sustainable Development Strategy, http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st10/st10117.en06.pdf, jf. også "Good Practice Note Animal Welfare in Livestock Operations", International Finance Corporation, http://www.ifc.org/ifcext/enviro.nsf/AttachmentsByTitle/p_AnimalWelfare_GPN/$FILE/AnimalWelfare_GPN.pdf.

techniques"[29]. Emnebeskrivelsen omfatter fjerkræproduktionssystemer. Der er desuden foreslået andre emner vedrørende genomiske værktøjer og genteknologi i husdyrproduktion.

Yderligere forskning bør fremmes og prioriteres for at optimere produktionssystemer for æglæggende høner og for at minimere sundheds- og velfærdsproblemer i forbindelse med genetisk selektion. Yderligere forskning i systemer uden bure bør fremmes, hvis de er rentable.

Når Welfare Quality-projektet engang har resulteret i dyrevelfærdsindikatorer og pålidelige overvågningssystemer på bedrifterne, skal de holdes ajour og fortsat evalueres. Der bør ligeledes følges op på forskningen i markedsføringsmulighederne for produkter baseret på god dyrevelfærd.

Der bør foretages yderligere vurdering af dyrevelfærdens rolle i forbindelse med bæredygtighedsstrategien.

[29] Tema 2, indkaldelse af forslag 2A FP7-KBBE-2007-1-3-07, 2007/C133/07 af 15. juni 2007.